

Предлог

Врз основа на член 36 став 1 точка 1, на член 50 став 1 точка 6 од Законот за локалната самоуправа (“Службен весник на Република Македонија” бр.5/02 и Службен весник на Република Северна Македонија” 202/24) и член 45 став 3 од Статутот на Општина Велес, на предлог на Градоначалникот,

Советот на општината Велес на 7-та седница одржана на ден _01.2026 година, донесе

СТАТУТ НА ОПШТИНА ВЕЛЕС

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Општина Велес е единица на локалната самоуправа, во која граѓаните го остваруваат правото на локална самоуправа, преку претставници во органите на општината и со непосредно учество во одлучувањето (во понатамошниот текст- Општината).

Член 2

Со Статутот на Општина Велес во согласност со закон се уредуваат:

- основни обележја на Општината;-вршење на работи согласно начелото на Општината и комисиите на Советот на Општината;
- прописи на органите на Општината и начин на нивно објавување;
- информирање на граѓаните и слободен пристап до информациите од јавен карактер;
- претставки и предлози;
- јавни трибини, анкети и предлози од граѓаните;
- месна самоуправа;
- извршување на обврските од областа на одбраната во воена состојба;
- постапка за утврдување и употреба на обележјата на Општината;
- постапка за измена и дополнување на Статутот на Општината;
- како и други прашања од значење на Општината.

II ОСНОВНИ ОБЕЛЕЖЈА НА ОПШТИНАТА

Член 3

Општината Велес е основана и нејзиното подрачје е утврдено со Законот за територијална организација на локалната самоуправа во Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр.55/04 12/05, 98/08, 106/08 и 149/14).

Член 4

Општината е правно лице.

Седиштето на Општината е во Велес на ул.„Панко Брашнар” бр.1

Член 5

Општината има грб, знаме, свечена песна-химна, заштитен знак и маската.

Грбот е во форма на штит во кој централно е поставен Градскиот саат, во подножјето е поставен запчаник, над него водите на реката Вардар, лево и десно од Саатот е амфитеатралната поставеност на градот и во горниот дел е името Велес.

Знамето е двобојно, по хоризонтала еднакво поделено на темносива боја во долната површина и црвена боја во горната површина.

Во централниот дел е поставен грбот на Општина Велес во златеста боја.

Свечена песна-химна е преработка на народната песна “Болен ми лежи Миле Поп-Јорданов”, во оркестарска, хорска и инструментална изведба.

Заштитен знак е афионска чушка изработена во стилизирана форма.

За маската на Општина Велес се утврдува стилизиран цртеж на видра.

Член 6

Општината има печат со тркалезна форма со пречник од 3 (три) сантиметри, во чија средина се наоѓа грбот на Општината, а по работ е испишано „Република Северна Македонија - Општина Велес”.

Печатот што го употребува Советот на Општината, во вториот ред има натпис „Совет на Општина”.

Печатот што го употребува Градоначалникот, во вториот ред има натпис „Градоначалник”.

Член 7

Општината има свој празник.

Празник на Општината е „9-ти Ноември”.

Член 8

Во Општината се доделуваат општински признанија и награди.

Наградите се доделуваат во знак на признание за постигнати остварувања што претставуваат посебен придонес за развој на Општината и за нејзиниот севкупен напредок и афирмација во областа на економскиот развој, науката, уметноста, културата, образованието, здравствената заштита, социјалната заштита, спортот, заштита и унапредување на животната средина и природата како и во други области.

Наградите се доделуваат на физички или правни лица од Општината, Републиката, други држави, меѓународни организации и асоцијации или претставници.

Општинските признанија и награди се доделуваат на предлог на Комисијата за јавни дејности.

Член 9

Општината може, со одлука донесена од страна на Советот на Општината, да се здружува во здруженија во согласност со закон.

Член 10

Општината може да соработува со општините од Републиката, со единици на локална самоуправа од други земји, со меѓународни организации на локални заедници и да членува во меѓународни организации на локалните власти.

Општината, заради остварување на заеднички интереси и вршење на заеднички работи од нивна надлежност, може со други општини од Републиката да здружува средства и да формира заеднички јавни служби, во согласност со закон.

III. ВРШЕЊЕ НА РАБОТИ СОГЛАСНО НАЧЕЛОТО НА СУПСИДИЈАРНОСТ

Член 11

Општината во рамките на законот, во согласност со начелото на супсидијарност, има право на своето подрачје да ги врши работите во врска со сите прашања од значење на Општината, што не се исклучени од нејзина надлежност или не се во надлежност на органите на државната власт.

Определувањето на работите од став 1 на овој член, дефинирањето на нивната содржина, начинот и постапката на нивно вршење, се уредуваат со посебни одлуки на Советот на Општината, а по предлог на Градоначалникот и член на Советот.

IV.ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА ОПШТИНАТА И КОМИСИИТЕ НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНАТА

1.Совет на Општина

а.)Конституирање, права и должности на членовите на Советот

Член 12

Конституирањето на Советот, се врши со верификација на мандатот на членовите на Советот, избрани на начин утврден со закон и со давање на свечена изјава со содржина утврдена со закон.

Верификацијата на мандатите на членовите на Советот се врши на првата конститутивна седница на Советот, по предлог на Верификационата комисија што се формира на почетокот на седницата од редот на новоизбраните членови на Советот.

Постапката за верификација на мандатите на членовите на Советот се уредува со Деловник.

Член 13

Претседателот на Советот го избира Советот со јавно гласање, со мнозинство гласови од вкупниот број на членовите на Советот.

Предлог за претседател на Советот може да даде секој член на Советот.

Изборот на претседател на Советот може да се изврши и со тајно гласање, по предлог на член на Советот за што одлучува Советот со мнозинство од присутните членови.

Постапката за избор на претседател на Советот со тајно гласање се уредува со Деловникот.

Член 14

Членот на Советот има права и должности утврдени со Закон и овој Статут.

Членот на Советот се стекнува со своите права и должности по верификацијата на мандатот.

Член 15

Членот на Советот има права и должности и може да:

- предлага претресување на прашања, појави и состојби што се од локално значење за граѓаните во Општината;
- да дава иницијативи за донесување на одлуки и други акти од належност на Советот, да предлага амандмани, на начин и по постапка предвидена со Деловникот;
- да бара од општинската администрација, јавните служби и установи основани од Општината, податоци и други информации за прашања што се во надлежност на Советот;
- да бара и добие стручна помош во изработување на предлози што тој му ги поднесува на Советот, по поставувањето на советнички прашања и во вршење на други работи што му ги доверил Советот, односно комисијата во која членува;
- да ги чува како тајна податоците, кои се класифицирани како такви, што ќе ги дознае на седница на Совет или комисија.
- врши и други работи на начин утврдени со Деловникот на Советот.

Член 16

Членот на Советот има право да присуствува и учествува во работата на седница на комисија на Советот, иако не е член, но без право на одлучување.

Член на Советот кој од оправдани причини е спречен да присуствува на седници на Совет и на комисија чиј член е, должен е за тоа благовремено да го извести претседателот на Советот и претседателот на комисијата.

Доколку од оправдани причини подолго време е спречен да присуствува на седници на Совет и комисија чиј член е, има право да побара од Советот одобрение за отсуство од седници, за што Советот одлучува без претрес.

б) Начин на работа

Член 17

Советот работи на седници.

Седниците на Советот се јавни.

Советот може да работи без присуство на јавноста во случаи определени со закон и овој Статут, како и кога тоа ќе го предложат Градоначалникот, претседателот на Советот или најмалку 3(три) члена на Советот.

Исклучувањето може да се бара кога прашањето за кое се расправа има допирни точки со јавниот морал, кога може да ги загрози интересите на определена личност или има допирни точки со одбраната и сигурноста на граѓаните.

По предлогот од став 3 на овој член, Советот одлучува без претрес, со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

На расправата за Буџетот на Општината, Годишната сметка на Буџетот и за урбанистички планови, присуството на јавноста не може да се исклучи.

Член 18

Денот, часот и местото на одржување на редовната седница на Советот, како и решението за свикување на седница со предлогот на дневниот ред по кој ќе работи на седницата се објавуваат на официјалната страна на Општина Велес.

Претседателот на Советот може да одлучи денот, часот и местото на одржување на седницата на Советот, како и предлогот на дневниот ред да се објават во средствата за јавно информирање.

Седниците ги свикува претседателот на Советот на своја иницијатива, на барање на Градоначалникот или на барање од најмалку 1/4 од членовите на Советот, најдоцна во рок од 15 дена од денот на неговото поднесување.

Седниците се свикуваат по потреба, но најмалку еднаш на три месеци.

Во случај на спреченост или отсуство на претседателот на Советот, на седницата претседава член на Советот по овластување на претседателот.

Член 19

Советот работи на редовни седници, а по потреба може да одржува вонредни, итни и свечени седници.

Советот одржува свечени седници за доделување општински награди и признанија, за организирање на општински настани, обележување на значајни историски настани, како и за одржување на говори на наши и странски државјани, претставници на меѓународни организации и истакнати граѓани на странски држави како гости на Општината.

Член 20

Вонредна седница се свикува за прашања од значење за безбедноста и сигурноста на граѓаните, за прашања кои настанале поради вонредни околности (пожар, поплави, земјотреси, кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија и сл)

Вонредната седница ја свикува претседателот на Советот по сопствена иницијатива на предлог на најмалку 1/3 од членовите или на предлог на Градоначалникот.

Итна седница по предлог на Градоначалник и Претседател на Совет може да се свика поради итни и неодложни работи.

Решението за свикување на вонредна и итна седница со предлог дневен ред се доставува до членовите на Советот на најбрз можен начин.

Истото може да го добијат усно, по телефон или по електронска пошта.

Пред отпочнување со работа членовите на Советот гласаат за оправданоста на причините за свикување на вонредна и итна седница без претрес и со мнозинство од присутните членови на Советот.

Член 21

Свикувањето на седниците на Советот, утврдувањето на дневниот ред, текот на седницата, записниците, постапката за донесување на акти и други прашања поврзани со работата на Советот се уредуваат со Деловникот.

Член 22

За претресување на прашања од своја надлежност Советот формира комисии.

Комисиите на Советот се формираат како постојани и повремени.

Составот, делокругот на надлежности и времетраењето на мандатот на повремениите комисии ќе се определи со актот за нивното формирање.

в) Постојани комисии на Советот

Член 23

Постојани комисии на Советот се:

- Верификациона комисија
- Комисија за мандатни прашања, избори и именувања
- Комисија за Статут и прописи;
- Комисија за финансирање и Буџет;
- Комисија за урбанизам, комунални работи и сообраќај, заштита на животната средина и локален економски развој;

- Комисија за јавни дејности;
- Комисија за спорт;
- Комисија за заштита на правата на децата;
- Комисија за еднакви можности помеѓу жените и мажите;
- Комисија за унапредување на правата на пациентите во општината;
- Комисија за определување на имиња на улици, плоштади, мостови и други инфраструктурни објекти;
- Комисија за програма на совет;
- Комисија за определување претставници од членовите на советот на Општина Велес во постапка за склучување на бракови;
- Комисија за стипендирање на талентирани ученици и студенти во Општина Велес

Комисиите се составени од 5 члена на Советот, освен Верификациона и Комисијата за мандатни прашања, избори и именувања кои бројат 3 члена.

Член 24

Комисиите на Советот на Општината:

- расправаат за прашања од областа за која се формирани;
- даваат мислења и предлози до Советот;

-ги разгледуваат предлозите на Градоначалникот, на членовите на Советот и иницијативите на граѓаните од областите за кои се формирани.

Член 25

Претседателот и членовите на комисиите ги избира Советот на Општината на предлог на Комисијата за мандатни прашања, избори и именувања.

Предлогот за избор содржи онолку кандидати колку што се избираат членови на комисиите.

Политичките партии кои партиципираат во Советот на Општината ќе бидат пропорционално застапени во вкупниот број на членови на сите комисии.

Член 26

Прашањата поврзани со начинот на работа и одлучувањето на Советот и начинот на работа и делокругот на постојаните комисиии се уредува со Деловникот на Советот на Општината.

2. Градоначалник на Општината

Член 27

Градоначалникот ги врши своите надлежности во рамките утврдени со закон и овој Статут.

Градоначалникот својата функција ја извршува професионално.

Член 28

Градоначалникот присуствува и учествува во работата на седниците на Советот, а по потреба и на седниците на комисиите и тела на Советот и без право на одлучување.

Градоначалникот може да определи и свои претставници кои присуствуваат и учествуваат во работата на седниците на Советот, неговите комисиии и тела на Општината.

Член 29

Градоначалникот по сопствена иницијатива, по барање на Советот и во согласност со закон го известува Советот за извршување по одделни работи од негова надлежност.

Член 30

Градоначалникот обезбедува правилно и законито користење, одржување и заштита на сопственоста на Општината.

Градоначалникот управува со сопственоста на Општината како добар домаќин. Градоначалникот е должен, во управувањето со сопственоста на Општината да презема мерки и да го обезбедува користењето, одржувањето и заштитата на сопственоста на Општината во согласност со закон.

Член 31

Градоначалникот соработува со градоначалниците на другите општини по прашања од заеднички интерес од надлежност на општините.

Член 32

Градоначалникот со решение определува член на Советот кој ќе го заменува за време на спреченост или отсуство.

Решението од став 1 на овој член Градоначалникот го донесува во рок од 30 (триесет) дена од денот на преземањето на функцијата односно од денот на верификација на мандатот.

Решението од став 1 на овој член се објавува во „Службен гласник на Општина Велес“.

За денот на настапувањето на спреченоста или отсуството, Градоначалникот го информира претседателот на Советот и членот на Советот кој го заменува.

На членот на Советот му мирува функцијата член на Совет за времето кога го заменува Градоначалникот.

3. Постојани тела на Советот

Совет за заштита на потрошувачите

Член 33

Заштитата на потрошувачите на ниво на општината, се обезбедува преку совет за заштита за потрошувачите на општината.

Советот се грижи за заштита и остварување на правата на потрошувачите во однос на заштитата на здравјето, безбедноста, економските интереси и за нивното редовно информирање во остварувањето на нивните права.

Советот за заштита на потрошувачите, предлага локална едногодишна програма за заштита на потрошувачите во согласност со Програмата за заштита на потрошувачите на Владата и ја доставува на усвојување до Советот на Општината.

Советот за својата работа донесува деловник.

Член 34

Советот за заштита на потрошувачите е составен 7 (седум) члена.

Членовите на советите за заштита на потрошувачите се избираат од редовите на советниците, здруженијата за заштита на правата на потрошувачите и од други здруженија на граѓани, стопанските комори, јавните претпријатија со седиште на територијата на општината и органите за надзор на пазарот кои вршат инспекциски надзор во областа на заштита на потрошувачите.

Членовите на Советот за заштита на потрошувачите се избираат од Советот на Општина Велес на предлог на Комисијата за мандатни прашања, избори и имнувања.

Мандатот на членовите на Советот изнесува четири години со право на повторен избор.

Член 35

Советот ги врши следниве активности:

- 1) се грижи за заштита и остварување на правата на потрошувачите во однос на заштитата на здравјето, безбедноста, економските интереси и за нивното редовно информирање во остварувањето на нивните права;
- 2) ги проучува важечките правни прописи и предлага соодветни измени во областа на правната заштита на потрошувачите до Министерството за економија и труд;
- 3) предлага преземање соодветни мерки за заштита на здравјето, безбедноста и економските интереси на потрошувачите до Министерството за економија и труд;
- 4) ја оценува состојбата на пазарот во поглед на степенот на заштитата на потрошувачите и
- 5) води посебна грижа за заштита на потрошувачите кои се малолетници, стари и изнемоштени лица, социјално загрозените лица, неписмени, емигранти и лицата чии живеалишта се наоѓаат во тешко пристапни предели.

Партиципативно тело од областа на урбанизмот

Член 36

За обезбедување на инклузивност, партиципативност и јавност во процесот на урбанистичкото планирање, Општината задолжително формира партиципативно тело од областа на урбанизмот.

Телото од став 1 од овој член се формира на иницијатива на градоначалникот на Општината или на партиципиентите од членот 37 од овој Статут.

Член 37

Партиципативно тело се состои од членови на комисијата за урбанизам на Општината, што ги одредува градоначалникот, од стручни лица вработени во правното лице што го изработува урбанистичкиот план кој е предмет на расправа, од лица кои се претставници од урбаните и месните заедници, претставници на невладините организации од различни сегменти на урбаниот живот, здруженија на граѓани и граѓански активисти од подрачјето на општината што ги претставуваат различните групи на граѓани, како и од граѓани што се стручни лица од областа на урбанистичкото планирање и другите стручни области суштествени за планирањето и одржливиот развој на Општината.

Партиципативното тело се формира од доброволно пријавени лица по јавен оглас објавен на веб страницата на Општината и во писмена форма со излагање на огласот на јавното место во траење од 30 дена.

Бројот на граѓански членови на партиципативното тело што се пријавиле на доброволна основа не е ограничен.

Член 38

Партиципативно тело има право да расправа за прашања од урбанизмот и урбанистичкото планирање кои се од надлежност на Општината и може да влијае на планските решенија и политиките на просторен развој преку презентирање на своите мислења до Советот на Општина Велес.

Партиципативното тело заседава најмалку еднаш на два месеци, има консултативна улога во постапката за изработување и донесување на урбанистички планови, изнесува и утврдува мислења, дава предлози и сугестии при постапката за изработување на предлог планската програма.

Работата на партиципативното тело е јавна.

Член 39

Начинот на работа и бројот на членови на партиципативното тело се уредуваат во деловникот за работа на партиципативното тело што го донесува Советот на Општина Велес.

Член 40

За се што не е уредено во одредбите за партиципативното тело во Статутот на Општина Велес и во деловникот за работа на партиципативното тело се применуваат одредбите од Законот за урбанистичко планирање.

Локален младински совет

Член 41

Претставниците на Локалниот младински совет имаат право да:

- Иницираат предлагање точки на дневен ред на Советот на Општина Велес за прашања што ги засегаат младите,
- Иницираат прашања за млади од делокругот на работата на Општината,
- Иницираат, учествуваат и да даваат повратни информации за процесот на локална младинска стратегија и други политики,
- Доставуваат информации до Општината за прашања што се однесуваат на младите и
- Вршат други советодавни и застапувачки работи во согласност со Законот за младинско учество и младински политики.

Локалниот младински совет одржува редовни седници по потреба, но најмалку еднаш во два месеца.

Седниците ги свикува и со нив заседава претседателот на Локалниот младински совет.

Локалниот младински совет може да формира постојни и повремени работни тела за потесни кругови на дејствување, за поедини групи млади или за проблеми што ги загрижуваат младите.

Начинот на работа на Локалниот младински совет, се утврдува со Деловникот за работа на Локалниот младински совет.

Локалниот младински совет донесува програма за работа на Советот на млади за наредната година и ја доставува до Советот на Општината за нејзино одобрување.

Локалниот младински совет донесува програма за работа со мнозинство гласови од сите членови на Локалниот младински совет, Локална стратегија за млади и Акциски план за реализација.

Член 42

Локалната стратегија за млади е стратешки документ со кој се утврдуваат среднорочни цели и приоритети за развој на младинските политики и унапредување на интересите на младите и се утврдуваат организациски, финансиски и административни мерки за нивно остварување.

Локалната стратегија за млади е во согласност со Националната стратегија за млади.

Локалната стратегија за млади содржи и Акциски план за реализација со дефинирани активности, динамика, носители на активности и проекции на буџетски средства, како и услови и индикатори за евалуација за спроведувањето на Локалната стратегија за млади.

Советот на Општина Велес ја донесува локалната стратегија за млади за период од пет (5) години.

Локалната стратегија за млади ја предлага Градоначалникот, а ја изготвува општинската администрација во соработка со Локалниот младински совет низ консултативен, инклузивен и транспарентен процес.

Акцискиот план за реализација на Локалната стратегија за млади го предлага Градоначалникот, а ја изготвува општинската администрација во соработка со Локалниот младински совет низ консултативен, инклузивен и транспарентен процес.

Акцискиот план за реализација на Локалната стратегија за млади го носи Советот на Општина Велес по претходно донесена Локална стратегија за млади и тој може да се однесува за период од една до три години и задолжително содржи финансиски план, односно буџет за реализација за предвидениот период.

Канцеларија за млади

Член 43

Општина Велес формира Канцеларија за млади, оттаму се координира работата на младите во Општината и претставува основна точка за пристап на младите на локално ниво.

Службеник за млади

Член 44

Општината е должна да определи службеник за млади-лице одговорно за работењето на Канцеларијата за млади за координирање, спроведување и следење на прашањата од интерес на младите во делокругот на надлежностите на Општината.

Службеникот за млади од став 1 на овој член изготвува годишен извештај за работата на Општината од делокругот на млади што го поднесува до Министерството за социјална политика, демографија и млади на Република Северна Македонија и го објавува на веб-страницата на Општина Велес.

Контакт информациите за службеникот за млади од став 1 на овој член се јавно достапни на веб-страницата на Општината.

Младински центар

Член 45

Младинските центри се места каде што се подготвуваат и спроведуваат програми што ја подобруваат благосостојбата на младите, развојот на личниот, социјалниот и на професионалниот живот на младите, информации од важен интерес за младите и други аспекти од животот на младите.

Младинските работници се одговорни за работата со младите во младинскиот центар.

Младинските центри се основаат во соработка меѓу општините и младинските форми на организирање регулирани со законските и подзаконските акти.

Финансирање

Член 46

Општината обезбедува финансиски средства за работа на Локалниот младински совет и простор за одржување седници на Локалниот младински совет.

Од Буџетот на Општината се издвојуваат средства во висина од најмалку 0,1 % на годишно ниво, кои вклучуваат ресурси за работењето на Локалниот младински совет во согласност со усвоената годишна програма.

V. ПРОПИСИ НА ОРГАНИТЕ НА ОПШТИНАТА И НАЧИН НА ОБЈАВУВАЊЕ

Член 47

Деловникот на Советот на Општината се донесува со мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Советот на Општината.

Член 48

Градоначалникот во рамките на својата надлежност донесува поединечни акти-решенија.

Член 49

Прописите на општината се објавуваат пред да влезат во сила.

Постапката за донесување на прописите се уредува со Деловникот на Советот на Општината.

Прописите се објавуваат во службениот гласник на општината најдоцна во рок од седум дена од денот на нивното донесување.

Член 50

Прописите влегуваат во сила 8 ден (осмиот) ден од денот на објавувањето, а најрано со денот на донесување.

Член 51

За објавените прописи се води посебна збирка на објавени прописи.

Збирката може да ја користат граѓаните и истата ќе биде во секое време на увид.

Член 52

Советот на Општината донесува Статут, Деловник за работа на Советот, одлуки, планови и програми, решенија, заклучоци и други акти, дава мислење и утврдува насоки.

Статутот е основен акт на Општината со кој се утврдуваат основните прашања во врска со надлежностите и организацијата на Општината и други прашања од значење за Општината.

Статутот на Општината се донесува во две фази и тоа како Нацрт-статут и Предлог-статут.

Статутот на Општината го донесува Советот со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот на Општината.

Член 53

Со Деловникот на Советот се уредува начинот на работа на Советот и неговите комисии и тела, постапките за одлучување и донесување прописи и односите со другите органи.

VI.ИНФОРМИРАЊЕ НА ГРАЃАНИТЕ И СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИТЕ ОДЈАВЕН КАРАКТЕР

а) Информирање на граѓаните

Член 54

Органите на Општината, комисиите на Советот на Општината и јавните претпријатија и установи основани од Општината, ги информираат граѓаните за одлуките и своите активности кои се од непосредно значење за животот и работата на граѓаните во Општината и за други информации од јавен интерес.

Граѓаните на Општината се информираат за:

- прописите кои ги донесува Советот на Општината;
- начинот и условите за остварување на нивните права;
- обврските на граѓаните кои произлегуваат од надлежноста на Општината;
- плановите, проектите и програмите кои се во подготовка, а се од значење за развојот на Општината;
- услугите кои ги добиваат од јавните служби и општинската администрација и начинот на нивно добивање;
- приходите кои се остваруваат во Општината и начинот на нивна распределба и трошење;
- јавните набавки на основни средства за работа;
- именувањето на директори и претставници во управните одбори на јавните претпријатија, установи и училиштата;
- други информации кои произлегуваат од надлежноста на органите на Општината и јавните претпријатија и установи во согласност со закон.

Член 55

Информирањето на граѓаните на Општината се врши редовно, без надоместок, преку:

- издавање Службен гласник на Општината Велес;
- објавување на публикации;
- информативни канцеларии водени од општинската администрација и јавните служби основани од Општината;
- огласни табли (простории на општината, јавните претпријатија, установи и месната самоуправа);

- веб страна;
- јавни трибини;
- средствата за јавно информирање и
- на друг соодветен начин кој е најповолен за информирање на јавноста.

Член 56

Информирањето на граѓаните се врши на службен јазик кој се користи во Општината.

Советот на Општината со посебна одлука може да утврди за одредени информации да се информира и на јазикот кој не е службен јазик во Општината, а го зборуваат дел од жителите на Општината.

б) Слободен пристап до информациите од јавен карактер

Член 57

Во Општината се обезбедува правото на слободен пристап до информации од јавен карактер со кои располагаат органите на Општината (Советот и Градоначалникот), јавните претпријатија и установи основани од Општината и правни и физички лица со доверени јавни овластувања од Општината (во понатамошниот текст: иматели на информации).

По исклучок, во случаи утврдени со закон, правото на слободен пристап до некои информации со кои располагаат имателите на информации од став 1 на овој член, може да биде ограничено или да се обезбеди делумен пристап.

Член 58

За информациите со кои располагаат и до кои се обезбедува слободен пристап, имателите на информации востановуваат и водат листа на информациите, која се објавува на начин кој е достапен за барателите на информации.

За листата на информации и условите и начинот на слободен пристап до информациите, граѓаните се известуваат преку официјалната страна на општината или на друг погоден начин.

Имателите на информации се должни редовно, на секои три месеца да ја ажурираат листата на информации од јавен карактер со кои располагаат.

Листата на информации од јавен карактер за органите на Општината ја предлага Градоначалникот, а ја утврдува Советот на Општината.

Листата на информации од јавен карактер за јавните претпријатија и установи основани од Општината ја утврдува Управниот одбор на предлог на директорот.

Член 59

Постапката за остварување на правото на слободен пристап до информации се остварува во согласност со закон.

Градоначалникот на Општината создава услови и презема мерки пропишани со закон, за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат Советот на Општината и општинската администрација.

Директорот на јавното претпријатие или јавната установа основани од Општината, создава услови и презема мерки пропишани со закон, за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат, согласно Статутот на претпријатието или установата.

Член 60

Слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат имателите на информации имаат сите правни и физички лица (во натамошниот текст: барател на информација).

Слободниот пристап до информации се остварува во законски утврдениот рок:

-со увид во документите со кои располага имателот на информацијата,

-со добивање препис, фотокопија или електронски запис од документите со кои располага имателот на информацијата.

Имателот на информацијата за посредување при остварување на правото на слободен пристап до информациите определува службено лице.

Член 61

Барателот на информацијата за извршениот увид или добиениот препис, фотокопија или електронски запис на информацијата, плаќа соодветен надоместок во висина на материјалните трошоци.

Барателот на информацијата при поднесувањето на барањето се известува за плаќањето и висината на соодветниот надоместок.

Член 62

Доколку подносителот на писмено барање за пристап до информација од јавен карактер смета дека имателот постапил спротивно на Законот, може да поднесе Жалба до

Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.

Барателот има право да поднесе Жалба против решение со кое имателот го одбил или отфрлил барањето; ако имателот на информацијата не постапи во рок од 20 односно 30 дена во случаи кога рокот му е продолжен, или ако при повтореното барање, не му овозможил на барателот пристап до информацијата и ако не донел и не му доставил на барателот решение (молчење на администрација).

Жалбата се поднесува директно до Агенцијата, но може да биде поднесена и преку имателот на информацијата.

Член 63

Службеното лице на имателот на информацијата е должно да подготви годишен извештај за спроведување на овој закон, да го достави до Агенцијата до 31 јануари во тековната година за претходната година и да го објави на веб страницата на имателот на информации од јавен карактер.

VII. ПРЕТСТАВКИ И ПРЕДЛОЗИ

Член 64

Физичките и правните лица имаат право да поднесуваат претставки и предлози што се однесуваат за работата на органите на Општината и општинската администрација.

Член 65

Претставките и предлозите се поднесуваат во писмена форма или усно на записник, пред овластено лице во администрацијата, поединечно или групно.

За претставките и предлозите не се плаќа такса.

Член 66

Подносителот не смее да трпи штетни последици поради поднесувањето или предлог, ниту поради тоа може да биде повикан на одговорност.

Член 67

Градоначалникот, во зависност од содржината на претставката, односно предлогот овластува еден или повеќе службеници да постапат по претставката, односно предлогот.

Постапувањето по претставките и предлозите опфаќа прибирање на податоци, известувања и мислења за околностите што се од значење за правилно оценување на претставката, како и преземање на потребни мерки за отстранување на повредата на правото на подносителот или повреда на јавниот интерес.

Член 68

Градоначалникот е должен да му одговори на подносителот за основаноста и за резултатите од постапувањето во рок од 15 дена, а за сложени прашања во рок од 30 дена од приемот на претставката односно предлогот.

Ако претставката или предлогот не се однесуваат на работата од надлежност на органите на Општината, Градоначалникот ги доставува до соодветниот надлежен орган и за тоа го известува подносителот.

VIII. ЈАВНИ ТРИБИНИ, АНКЕТИ И ПРЕДЛОЗИ ОД ГРАЃАНИТЕ И ФОРУМИ НА ЗАЕДНИЦАТА

Член 69

Органите на Општината, при донесувањето на прописи од својата надлежност претходно можат да организираат јавна трибина, да спроведат анкети или да побараат предлози од граѓаните.

Јавна трибина се организира кога се донесуваат прописи за прашања од локалниот економски развој, комунални потреби (водоснабдување, одржување на јавна чистота, одржување на локални патишта и улици) и други прашања од пошироко локално значење;

Анкета се спроведува за донесување на урбанистички планови и други прашања од локално значење;

Прибирање предлози од граѓаните за решавање на прашања од локално значење ќе се врши преку објавување на соопштение со кое ќе се повикаат граѓаните да даваат свои предлози.

Постапката, начинот и времето на преземање на една од наведените активности од ставот 1 на овој член, ќе се уреди со Одлука донесена од органот кој ја организира.

Член 70

Градоначалникот и Советот на Општина Велес по сопствена иницијатива организираат форуми на заедницата, како форма на јавно учество на сите граѓани во

општината, заради јавно расправање за проблемите и утврдување решенија и приоритети, предлагање и избор или развивање на проекти од интерес на заедницата.

Организирањето на форуми опишани во претходниот став од овој член може да се покрене и на иницијатива на заинтересирани правни и физички лица кои се подготвени финансиски и материјално да подржат проекти во интерес на општината.

Барањето од ставот 2 на овој член се поднесува до градоначалникот на општината, кој врз основа на стратешките документи и цели за развој на општината одлучува дали иницијативата ќе биде прифатена или одбиена.

Начинот и постапката на функционирањето на форумите на заедницата се уредува со Правилник што го донесува Советот на општината по предлог на Градоначалникот.

IX. МЕСНА САМОУПРАВА

Член 71

Граѓаните во Општината одлучуваат и за работите од непосредно и секојдневно значење од својот живот и работа и преку облици на месна самоуправа кои можат да ги основаат согласно со овој Статут.

Член 72

Во Општината како облици на месна самоуправа можат да се основаат во градот-урбани заедници и во другите населени места - месни заедници.

Член 73

Подрачјето за кое се основаат урбаните заедници се границите на урбаните единици утврдени со урбанистичкиот план на градот.

Подрачјето за кое се основаат месните заедници се границите на катастарската општина на населените места.

Член 74

Иницијатива за основање облици на месна самоуправа можат да покренат граѓаните, жители на подрачјето за кое има интерес за основање на облик на месна самоуправа.

Член 75

Иницијативата за основање содржи: подносител, опис на подрачјето за кое се бара основање на обликот на месна самоуправа, образложение на потребите за основање и потпис на заинтересираните граѓани.

Иницијативата за основање се доставува до Советот на Општината кој ја разгледува и оценува дали се исполнети условите и основани потребите за основање на облик на месна самоуправа.

Член 76

Одлуката за основање на облик на месна самоуправа се донесува на Собир на граѓани од соодветното подрачје по пат на јавно гласање со мнозинство гласови од присутните граѓани.

Собирот на граѓани од претходниот став на овој член го свикува Градоначалникот на Општината, во рок од 15 дена од денот на донесувањето на одлуката.

Член 77

Граѓаните преку облиците на месната самоуправа, во согласност со овој Статут и одлуките за основање се грижат за:

- решавање на прашања од комунална инфраструктура за соодветното подрачје;
- одржување на објекти од јавен интерес (водоводи, улици, културни домови, спортски објекти и др.);
- заштита на животната средина и природата;
- уредување и одржување на гробиштата во селските населби;
- покренување иницијатива за уредување на просторот;
- организирање културни, спортски, забавни и други манифестации и
- други работи од непосредно секојдневно значење за животот и работата на граѓаните.

Советот на облиците на месната самоуправа дава иницијатива и предлози до надлежните органи на Општината, за прашања од областа на образованието, здравството, социјалната заштита и други прашања од интерес на граѓаните.

Член 78

Работите од претходниот член на овој Статут се финансираат од:

- средства кои што Општината ќе им ги отстапи на облиците на месна самоуправа согласно со плановите и програмите за нивниот развој;
- средства што граѓаните непосредно ги здружуваат;
- средства што ќе ги издвојат заинтересираните правни и физички лица;
- средства од надомест на услуги и
- подароци и други средства.

Прибирањето и трошењето на средствата, од став 1 се врши преку Буџетот на Општината.

Член 79

Орган на облиците на месна самоуправа е Советот.

Советот го избираат граѓаните на обликот на месната самоуправа на собир на граѓани со јавно гласање, доколку Собирот не одлучи гласањето да биде тајно.

Советот е составен од 3 (три) до 5(пет) члена.

Мандатот на членовите на Советот трае 4 (четири) години.

Член 80

Одлука за распишување на избор на членови на Советот донесува Советот во стариот состав, најдоцна 30 дена пред истекот на мандатот.

Ако Одлуката од став 1 на овај член не се донесе во утврдениот рок, Одлука за распишување на избор на членови на Советот, донесува Градоначалникот на Општината во рок од 15 дена по истекот на рокот од став1 на овој член.

Член 81

Предлагање и утврдување на кандидати за членови на Советот се врши на Собир на граѓани, доколку присуствува најмалку 1% од вкупниот број жители на соодветната месна самоуправа.

За утврдени се сметаат кандидати кои добиле мнозинство, односно најголем број гласови од вкупниот број на жители.

Член 82

Постапка за предлагање, утврдување и избор на членови на Советот поблиску се уредува со Правила за работа на обликот на месна самоуправа, донесени од Советот на Општината.

Член 83

Советот од своите членови избира претседател кој го претставува и застапува обликот на месната самоуправа.

Согласно правилата, со кои се уредува работата на обликот на месната самоуправа, Советот на месната самоуправа изготвува Програма за работа.

Член 84

Градоначалникот на Општината, со решение може да делегира вршење на определена работа од непосреден интерес и секојдневно значење за животот и работата на жителите, на претседателот на Советот на обликот на месната самоуправа.

Средствата потребни за извршување на работите, од ставот 1 на овај член се утврдуваат во решението за делегирање на надлежноста.

Со решението се определува органот и начинот на вршење на надзор над извршувањето на работите од ставот 1 на овај член.

Член 85

Општинската администрација ги врши стручните, административно-техничките и сметководствено финансиските работи на обликот на месната самоуправа.

Контрола над трошењето на средствата што ќе бидат пренесени за извршување на делегираните надлежности врши општинската администрација.

Општината води евиденција на облиците на месната самоуправа основани на најзиното подрачје.

Општината е должна да достави извод од евиденцијата на облиците на месната самоуправа по нивното основање, до министерството надлежно за локалната самоуправа.

Х.ИЗВРШУВАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ОДБРАНАТА ВО ВОЕНА СОСТОЈБА

Член 86

Во воена состојба, органите на Општината:

-продолжуваат да ги извршуваат работите утврдени со закон и

-преземаат мерки за заштита и спасување на граѓаните и материјалните добра на своето подрачје од воени разурнувања, природни непогоди и други несреќи и од последиците предизвикани од нив.

Член 87

Општината се подготвува за извршување на работите од член 86 преку:

- планирање и организирање на мерки за заштита и спасување за свои потреби;
- формирање единици и штабови за цивилна заштита, во согласност со закон и прописите засновани на закон;
- обучување за одбрана, односно вклучување во активности за стекнување на неопходни воено-стручни и други знаења за учество во одбраната;
- преземање мерки, активности и постапки за заштита и чување на тајноста на податоците, информациите и документите од областа на одбраната, во согласност со закон;
- координација и соработка со другите општини.

XI. Сопственост на Општината

Член 88

Сопственоста на Општината ја сочинуваат неподвижни и подвижни ствари, парични средства и права.

Сопственоста Општината ја стекнува од сопствени извори на приходи, по пат на финансирање од граѓаните или со нивно учество на друг начин, од донации, подароци и по други основи, во согласност со закон.

Член 89

За купување, отуѓување и оптоварување на сопственоста на недвижни ствари одлучува Советот на Општината.

Отуѓување на сопственоста на Општината се врши само по пат на јавно надавање, согласно закон.

Продажната цена на стварите не смее да биде помала од нивната пазарна вредност. Средствата добиени од продажбата на стварите може да се инвестираат само за стекнување на нови или реконструкција на постојни ствари во сопственост на Општината.

Член 90

Општината ја евидентира својата сопственост и нејзината проценка се искажува во годишната сметка.

Член 91

Стварите, сопственост на Општината можат да се дадат на користење на други субјекти, согласно Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост.

XII. ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ И УПОТРЕБА НА ОБЕЛЕЖЈАТА НА ОПШТИНАТА

Член 92

Грбот и знамето на Општината се утврдуваат со одлука на Советот на Општината.

За утврдување предлог на грбот и знамето на Општината, Советот на Општината распишува конкурс и формира комисија.

Член 93

Комисијата од пристигнатите трудови по објавениот конкурс утврдува предлог за грб, односно знаме на Општината и го доставува до Советот на Општината на усвојување.

Член 94

Советот на Општината со мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Советот одлучува по предлогот на комисијата.

Одлуката на Советот за утврдување на грб, односно знаме на Општината е составен дел на Статутот на Општината.

Член 95

Грбот на Општината се употребува во состав на печатот на Општината.

Грбот на Општината може да се употребува и на официјални покани, честитки и на слични акти што ги користат Советот и Градоначалникот на Општината.

Советот на Општината може да одобри употреба на грбот на Општината на физички и правни лица, ако оцени дека е во интерес на Општината.

Член 96

Знамето на Општината се истакнува на зградата на Општината и на видни места во Општината.

Знамето на Општината може да се истакнува и при меѓународни средби, натпревари и други собири на кои учествува или е презентирана Општината.

Грбот и знамето на Општината не смеат да се употребуваат ако се оштетени или со својот изглед се неподобни за употреба.

Член 97

Свечената песна-химна, заштитниот знак и маскотата на Општината се утврдуваат со одлука на Советот на Општината.

Член 98

Начинот и условите за изработка на обележјата утврдени во претходниот член, се уредуваат со одлука на Советот на Општината.

Член 99

Свечената песна-химна ќе се користи при обележување на државни и општински празници и свечености.

Заштитниот знак и маскотата може да се истакнуваат на зградата на Општината и на видни места и да се користат при меѓународни средби, натпревари и други собири на кои учествува или е презентирана општината.

XIII. ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА ОПШТИНАТА

Член 100

Иницијатива за изменување и дополнување на Статутот на Општината можат да предложат најмалку 1/3 од членовите на Советот на Општината, Градоначалникот на Општината или најмалку 10% од избирачите во Општината.

По иницијативата за изменување и дополнување на Статутот одлучува Советот.

По прифаќањето на иницијативата за изменување и дополнување на Статутот, Градоначалникот изготвува предлог Статутарната одлука за изменување и дополнување на Статутот.

Член 101

Предлог статутарната одлука ќе се смета за донесена ако за неа гласале мнозинство од вкупниот број на членовите на Советот.

XIV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 102

Со денот на влегување во сила на овај Статут престанува да важи Статутот на Општина Велес ("Службен гласник на Општина Велес" бр.12/06), Статутарната одлука за измена и дополнување на Статутот на Општина Велес ("Службен гласник на Општина Велес" бр.03/09), Статутарната одлука за измена и дополнување на Статутот на Општина Велес ("Службен гласник на Општина Велес" бр.18/10), Статутарната одлука за изменување и дополнување на Статутот на Општина Велес ("Службен гласник на Општина

Велес бр.15/14), Статутарната одлука за измена и дополнување на Статутот на Општина Велес (“Службен гласник на Општина Велес бр.15/18), Статутарната одлука за изменување и дополнување на Статутот на Општина Велес (“Службен гласник на Општина Велес бр.06/19) и Статутарната одлука за изменување на Статутот на Општина Велес (“Службен гласник на Општина Велес бр.08/21).

Член 103

Овој Статут влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Велес”.

Претседател
на Советот на Општина Велес
Даниел Јаневски с.р.

Образложение

Статутот на Општината се донесува врз основа на член 36 став 1 точка1 од Законот за локална самоуправа (Службен весник на Република Македонија бр.05/02 и Службен весник на Република Северна Македонија бр.202/24).

Постојниот Статут на Општина Велес е донесен во 2006 година и не е целосно усогласен со важечките законски прописи и измените во законодавството во областа на надлежностите на локалната самоуправа.

Со донесувањето на нов Статут се врши целосно усогласување со законите, појаснување на надлежностите на органите на општината и унапредување на ефикасноста и транспарентноста во работењето.

Усогласувањето и промените се однесуваат во делот на името на државата, начинот на работа на советот, објавување на материјали за седница, видови седници на совет, називи на постојани комисии на советот кои се усогласени согласно постоечката внатрешна организација и систематизација на општината и надлежности на одделенијата/секторите, комисија за односи меѓу заединиците, прописи на советот и нивно влегување во сила.

Исто така усогласување во делот на слободен пристап на информации од јавен карактер согласно материјалниот закон, попрецизно уредување во однос на облиците на месна самоуправа.

Со новиот Статут се постигнува:појасно уредување на организацијата и надлежностите на Советот и Градоначалникот, подобрување на учеството на граѓаните во локалната самоуправа, унапредување на правната сигурност и законитото работење на општината.

Со донесувањето на Статутот не се предизвикуваат дополнителни финансиски обврски за Буџетот на Општина Велес.

Предлог-Статутот беше разгледан од надлежната Комисија за статут и прописи, по што се предлага Советот да го донесе Статутот.